

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ТРАВМАТОЛОГІЯ І ОРТОПЕДІЯ

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Спеціальність: освітня програма	222 Медицина: Медицина

Затверджено рішенням Ради з якості

_____
Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

_____
Петрашенко Вікторія
Олександрівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дужий Ігор Дмитрович
Терехов Андрій Михайлович

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Медицина	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Приступа Людмила Никодимівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Дужий Ігор Дмитрович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Травматологія і ортопедія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
Розробник(и)	Дужий Ігор Дмитрович, Терехов Андрій Михайлович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	2 тижнів протягом 9-10-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3,0 кредитів ЄКТС, 90 годин, з яких 50 годин становить контактна робота з викладачем (40 годин практичних занять та 10 годин лекції), 40 години становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Крок-1", - Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини, - фізіології, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії, - мікробіології, вірусології та імунології, - патоморфології, - патофізіології, - фармакології, - гігієни та екології, - пропедевтики внутрішньої медицини, - сестринської практики, - радіології, - загальної хірургії, -хірургії,-пропедевтики педіатрії
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Навчити студентів володіти етико-деонтологічними основами професії лікаря ортопеда – травматолога, вивчити основні захворювання і ушкодження системи опори і руху у людей різного віку і статі, а також розповсюдження нозологічних форм, етіологію, патогенез,

клінічні ознаки. Здобути сучасні знання стосовно новітніх методів діагностики та лікування травматологічних хворих.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Травматичні вивихи.</p> <p>Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Вітчизняні ортопедичні школи. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Помилки в лікуванні переломів. Довгочасні незрощення трубчатих кісток, несправжні суглоби. Травматичні вивихи. Класифікація, механізм утворення. Клініко-рентгенологічна діагностика. Основні принципи лікування.</p>
<p>Тема 2 Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Вроджені вивихи стегна.</p> <p>Вроджені деформації опорно-рухового апарату, сколіотична хвороба. Етіопатогенез, патологічна анатомія сколіотичної хвороби. Комплексне лікування. Вроджені вивихи стегна. Дисплазія кульшового суглобу. Вроджена м'язова кривошия. Етіопатогенез, ступені тяжкості, клініка, рентгенологічна діагностика.</p>
<p>Тема 3 Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Пошкодження стегна, колінного суглобу.</p> <p>Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Класифікація переломів, принципи лікування. Пошкодження стегна, колінного суглобу, механізм утворення. Клініко-рентгенологічна діагностика. Принципи лікування.</p>
<p>Тема 4 Пошкодження гомілки, гомілково-стопного суглобу, стопи. Остеохондроз хребта.</p> <p>Переломи гомілки. Пошкодження м'яких тканин гомілки - м'язів, ахіллового сухожилля, малогомілкового і великогомілкової нервів. Клініка, діагностика, методи лікування. Ізольовані діафізарні переломи кісток гомілки - механізм пошкодження, діагностика. Надання першої лікарської допомоги, лікування. Переломи обох кісток гомілки - клініка, особливості діагностики. Надання першої лікарської допомоги. Консервативні та оперативні методи лікування. Остеохондроз хребта. Клініко-рентгенологічна діагностика. Принципи лікування. Остеоартроз.</p>
<p>Тема 5 Політравма. Лікувальна тактика. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи.</p> <p>Політравма. Лікувальна тактика. Клінічні групи множинних та поєднаних ушкоджень. Термічна травма. Черепно-мозкова травма. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи.</p>
<p>Тема 6 Особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого. Схема написання історії хвороби ортопедо-травматологічного хворого.</p> <p>Особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого. Схема написання історії хвороби ортопедо-травматологічного хворого. Методика обстеження хворого: скарги (на момент огляду і на момент травми), анамнез (механогенез) захворювання або пошкодження опорно-рухового апарату. Анамнез життя. Соматичний статус. Огляд, пальпація, вимірювання опорно-рухового апарату, перевірка основних симптомів. Визначення довжини сегментів і всієї кінцівки, визначення окружності сегментів, визначення обсягу рухів і виявлення надлишкових рухів у великих суглобах. Стояння і ходьба. Додаткові методи обстеження.</p>

Тема 7 Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток.

Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток. Механізм виникнення типових видів переломів кісток. Класифікація переломів. Діагностика переломів кісток кінцівок, грудної клітки, хребта і таза. Надання першої медичної і першої лікарської допомоги при переломах. Загальні закономірності процесу репаративної регенерації. Основні принципи лікування. Фіксаційний, екстензійний, оперативний і компресійного-дистракційний методи лікування. Показання до лікування в амбулаторних і стаціонарних умовах. Поняття про зрощення перелому, відновлення функції кінцівки і відновлення працездатності.

Тема 8 Травматичні вивихи.

Травматичні вивихи. Пошкодження м'яких тканин плеча - м'язів, сухожиль, нервів. Клініка, діагностика, лікування. Класифікація .

Тема 9 Пошкодження грудної клітки та надпліччя.

Пошкодження грудної клітки та надпліччя. Механізм переломів грудини. Типове зміщення. Ускладнення перелому грудини - травма органів середостіння. Клініка, діагностика. Лікування переломів грудини. Лікування забитих місць і розривів серця. Пошкодження ребер - ізольовані, множинні і викончасті (стулчасті). Механізм, діагностика, лікування. Ускладнені переломи ребер - пошкодження плеври і легенів при травмі грудей. Пневмоторакс при закритій травмі грудей - клапанний і закритий. Гемоторакс. Механізм розладу зовнішнього дихання. Плевропульмоний шок. Надання першої лікарської допомоги. Принципи лікування. Вивихи акроміального кінця ключиці - класифікація, клінічна картина, діагностика, консервативні і оперативні методи лікування. Вивих стернального кінця ключиці - механізм ушкодження, діагностика, лікування. Перелом акроміального кінця ключиці - діагностика, лікування. Перелом діафіза ключиці - механізм перелому, типове зміщення, діагностика, методи лікування. Переломи лопатки - класифікація, діагностика, механізм пошкодження, лікування.

Тема 10 Пошкодження плеча.

Пошкодження плеча. Пошкодження м'яких тканин плеча - м'язів, сухожиль, нервів. Клініка, діагностика, лікування. Класифікація ушкоджень проксимального метаепіфізу. Механізм переломів. Діагностика, лікування. Переломів діафізу плеча - особливості, діагностика, лікування. Надвиросткові переломи плеча, типи зміщення, можливі ускладнення, діагностика розгинальних і згинальних надвиросткових переломів плеча. Переломи надвиростків плеча. Лікування. Внутрішньосуглобні переломи дистального кінця плечової кістки - класифікація, діагностика, лікування. Переломи ліктьового відростка - механізм і варіанти перелому, діагностика, показання та методи консервативного і оперативного лікування. Переломи вінцевого відростка ліктьової кістки - діагностика, лікування. Переломи головки і шийки променевої кістки - механізм пошкодження, клініка, діагностика, лікування.

Тема 11 Пошкодження передпліччя.

Пошкодження передпліччя. Переломи діафізів кісток передпліччя - особливості зміщення, діагностика, лікування. Ізольований перелом діафіза променевої кістки. Перелом ліктьової кістки з вивихом головки променевої кістки (перелом Монтеджа), перелом променевої кістки і вивих головки плечової кістки (перелом Галіаццо) - згинальний і розгинальний варіанти перелому, діагностика, методи лікування. Переломи променевої кістки в типовому місці (перелом Коллеса і перелом Сміта) - механізм перелому, діагностика, лікування.

Тема 12 Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті.

Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті. Вивихи кісток зап'ястя (півмісяцевої, човноподібної, горохоподібної), вивих кисті - діагностика, лікування. Переломи кісток зап'ястя (човноподібної, півмісяцевої). Клініка, консервативний і оперативний методи лікування. Пошкодження зв'язок променевоzap'ястного суглоба. Гігрови суглобів зап'ястя. Пошкодження сухожилів згиначів і розгиначів пальців. Діагностика. Консервативне лікування. Пошкодження розгиначів пальців. Принципи оперативного лікування пошкоджень сухожилів в межах кістки. Сухожилльні шви. Тактика при одночасному пошкодженні сухожилів поверхневого і глибокого згиначів в межах пальця. Переломи п'ясткових кісток і фаланг пальців - діагностики, лікування, Перелом Беннета - діагностика лікування. Вивих п'ясткових кісток і фаланг пальців.

Тема 13 Пошкодження стегна.

Пошкодження стегна. Класифікація пошкодження проксимального відділу стегнової кістки. Медіальні переломи шийки стегна - вальгусні і варусні переломи. Особливості перебігу репаративної регенерації при переломах шийки стегнової кістки. Клінічна діагностика переломів проксимального кінця стегнової кістки. Надання першої лікувальної допомоги. Сучасні методи лікування: оперативне лікування - метод вибору при лікуванні варусних переломів. Лікування вальгусних переломів (консервативне і оперативне). Міжвертлюговий і черезвертлюговий переломи стегна - механізм виникнення пошкодження, діагностика, консервативні і оперативні методи лікування. Переломи вертлюгів - діагностика, лікування. Переломи діафіза - особливості зміщення уламків при переломі у верхній, середній і нижній третині стегна; клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Консервативні і оперативні методи лікування переломів діафіза стегнової кістки.

Тема 14 Пошкодження колінного суглобу.

Пошкодження колінного суглобу. Забій і гемартроз. Клініка. Лікування. Пошкодження бокових і хрестоподібних зв'язок, їх клінічна діагностика і сучасні методи лікування. Пошкодження менісків колінного суглоба, їх діагностика і лікування. Хвороба Гоффа. Розрив сухожилля прямого м'яза стегна і власної зв'язки наколінка. Переломи наколінка - варіанти перелому і механізм травми, клінічна картина, діагностика, методи консервативного і оперативного лікування. Внутрішньосуглобові переломи - переломи виростків стегнової та великогомілкової кісток і їх лікування.

Тема 15 Переломи гомілки.

Переломи гомілки. Пошкодження м'яких тканин гомілки - м'язів, ахіллового сухожилля, малогомілкового і великогомілкової нервів. Клініка, діагностика, методи лікування. Ізольовані діафізарні переломи кісток гомілки - механізм пошкодження, діагностика. Надання першої лікарської допомоги, лікування. Переломи обох кісток гомілки - клініка, особливості діагностики. Надання першої лікарської допомоги. Консервативні та оперативні методи лікування.

Тема 16 Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи.

Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи. Розтягування і розриви зв'язок гомілковоступневого суглоба - диференціальна діагностика. Методи лікування. Переломи кісточок: переломи щиколоток в поєднанні з переломами переднього або заднього краю суглобової поверхні великогомілкової кістки; переломи щиколоток в поєднанні з ушкодженнями зв'язкового апарату гомілковоступневого суглоба і підвивихи стопи - клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Сучасні методи лікування. Постачання ортопедичними виробами на період реабілітації. Переломи таранної кістки - діагностика, лікування. Переломи п'яtkової кістки - механогенез, клініка, діагностика і лікування. Підтаранний вивих стопи, його діагностика і лікування. Вивихи в суглобі Лісфранка, суглобі Шопара і їх лікування. Переломи плеснових кісток і фаланг пальців; вивихи пальців - клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Лікування.

Тема 17 Пошкодження хребта.

Пошкодження хребта. Поняття про передній і задній опорні комплекси хребта. Особливості нестабільних ушкоджень хребта. Ізольовані пошкодження надкістних і міжкостистих зв'язок - механізм ушкодження, діагностика, лікування. Переломи поперечних і остистих відростків, дужок і суглобових відростків - діагностика, лікування. Пошкодження тіл хребців - механізм травми, "улюблена" локалізація ушкодження, діагностика, консервативні (функціональний, одномоментна репозиція, поступова репозиція) і оперативні (задня фіксація, заміна відділу хребця, спонділодез) методи лікування. Лікування ускладнених переломів тіл хребців - показання до декомпресивних операцій на хребті, профілактика пролежнів, контрактур і висхідної сечової інфекції; ортопедичне лікування, реабілітація і протезування.

Тема 18 Пошкодження тазу.

Пошкодження тазу. Класифікація ушкоджень тазу. Механізм різних варіантів ушкоджень. Клінічна картина при переломах таза без порушення безперервності тазового кільця, з порушенням безперервності тазового кільця і при переломах кісток таза з пошкодженням тазових органів. Сучасні методи діагностики. Допомога на догоспітальному етапі. Особливості перебігу шоку і його лікування у хворих з травмою таза. Консервативні і оперативні методи лікування хворих з різними типами переломів таза. Тривалість втрати працездатності, реабілітація.

Тема 19 Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Порушення постави. Сколіотична хвороба.

Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Етіологія вроджених деформацій, частота і профілактика. Принципи виявлення і раннього лікування. Вроджені деформації шиї - м'язова кривошия і кісткова кривошия, їх діагностика і лікування. Синдактилія, полідактилія. Природжений вивих стегна. Клініка, діагностика і лікування у хворих різних вікових груп. Вроджена клишоногість - клініка, діагностика і лікування в залежності від ступеня деформації і віку дитини. Порушення постави. Сколіотична хвороба. Поняття "постава". Види постави. Поняття "лордоз", "кіфоз", "сколіоз". Етіопатогенез, патоморфологія сколіотичної хвороби. Зміни у внутрішніх органах. Класифікація сколіозів. Клініка різних ступенів сколіозу. Перебіг захворювання, результати і ускладнення сколіотичної хвороби. Діагностика прогнозування перебігу. Принципи лікування хворих на сколіоз.

Тема 20 Набуті деформації стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії

Набуті деформації стоп. Анатомо-фізіологічні особливості стопи. Біомеханіка стопи. Участь м'язів стопи і гомілки в утриманні склепінь стопи. Етіологія і патогенез розвитку поздовжньої, поперечної плоскостопості і плоско-вальгусної стопи. Клінічні, рентгенологічні та біомеханічні методики виявлення статичних деформацій стоп. Консервативні та оперативні методи лікування сплюснення склепінь стопи. Відхилення великого пальця стопи назовні. Етіопатогенез. Перебіг захворювання. Клініка різних ступенів деформації. Методи консервативного та оперативного лікування. Молоткоподібні деформації пальців стопи і їх лікування. Види ортопедичного взуття та устілок-супінаторів, що застосовуються при статичних деформаціях стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії. Ампутації кінцівок. Поняття про реабілітацію. Поняття про ампутацію і екзартикуляцію. Раціональні рівні і методи ампутацій і екзартикуляцій. Принципи утворення ампутаційної кукси для раціонального протезування. Терміни протезування. Терміни протезування після ампутації верхніх і нижніх кінцівок.

Тема 21 Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання

Визначення поняття травматичного шоку. Частота і важкість шоку на війні і у мирний час. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез травматичного шоку. Клінічні прояви шоку при різних локалізаціях поранень. Комплексне лікування шоку. Сучасні методи корекції порушень гемодинаміки, дихання, обміну та нейроендокринних розладів. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій і екстремальних ситуацій. Рання профілактика шоку.

Тема 22 Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання

Синдром тривалого роздавлювання, етіологія, патогенез. Класифікація. Фази розвитку. Клініка. Залежність пошкодження тканини, сили і тривалості дії на них фактора роздавлювання. Сучасні методи лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Особливості лікування відкритих і закритих великих пошкоджень м'яких тканин з переломом і без перелому кісток.

<p>Тема 23 Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів</p> <p>Частота і класифікація вогнепальних переломів кісток. Клініка і діагностика закритих і відкритих переломів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги. Вогнепальні поранення суглобів і кінцівок, їх класифікація. Загальні і місцеві клінічні прояви пошкоджень суглобів. Ускладнення при пораненні суглобів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги. Вогнепальні поранення кісті, ступні та їх лікування.</p>
<p>Тема 24 Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів.</p> <p>Поранення та пошкодження кровоносних судин, їх класифікація, клінічна картина і діагностика вогнепальних поранень великих кровоносних судин. Методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі у польових умовах та екстремальних ситуаціях. Транспортна іммобілізація при пошкодженнях кінцівок. Симптоми і діагностика пошкоджень нервів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги при пошкодженні нервів.</p>
<p>Тема 25 Підсумковий модульний контроль</p> <p>Контрольний модуль.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Збирати медичну інформацію про ортопедо-травматологічного пацієнта і аналізувати клінічні дані, виконувати базові компоненти обстеження, спостереження, опитування, вимірювання та тестування при огляді ортопедо-травматологічного хворого, документувати їх результати .
РН2	Визначати необхідний перелік лабораторних, рентгенологічних та/або інструментальних досліджень ортопедо-травматологічного хворого та оцінити їх результати.
РН3	Встановлювати попередній та клінічний діагноз при травмах та найбільш поширених ортопедичних захворюваннях.
РН4	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці пацієнтів з ортопедо-травматологічними захворюваннями.
РН5	Визначати характер харчування при лікуванні та профілактиці ортопедо-травматологічний захворювань.
РН6	Демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань.
РН7	Діагностувати невідкладні стани, брати участь в наданні першої медичної допомоги при пошкодженнях опорно-рухового апарату у разі масових катастроф.
РН8	Визначати тактику та надання екстреної медичної допомоги, розібратися в ургентній ситуації, намітити план екстрених діагностичних та лікувальних заходів, швидко почати діяти.

PH9	Проводити лікувально-евакуаційні заходи, брати участь в наданні першої медичної допомоги при пошкодженнях опорно-рухового апарату у разі масових катастроф.
PH10	Виконувати медичні маніпуляції при лікуванні травматолого-ортопедичних хворих.
PH11	Вміння діагностувати невідкладні стани при травмах опорно-рухового апарату за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
PH12	Зможе демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань; пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату.
PH13	Здатність до проведення експертизи працездатності ортопедо-травматологічного хворого.
PH14	Зможе вести медичну документацію, в тому числі електронні форми .
PH15	Зможе оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на особливості захворювання населення на ортопедичну патологію та травматизм.
PH16	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
PH17	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами з травмами та ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату, лабораторними тваринами.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

<p>Тема 1. Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Травматичні вивихи.</p>
<p>Лк1 "Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Травматичні вивихи." (денна) Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Травматичні вивихи.</p>
<p>Тема 2. Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Вроджені вивихи стегна.</p>
<p>Лк2 "Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Вроджені вивихи стегна." (денна) Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Вроджені вивихи стегна.</p>
<p>Тема 3. Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Пошкодження стегна, колінного суглобу.</p>

<p>Лк3 "Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Пошкодження стегна, колінного суглобу." (денна)</p> <p>Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Пошкодження стегна, колінного суглобу.</p>
<p>Тема 4. Пошкодження гомілки, гомілково-стопного суглобу, стопи. Остеохондроз хребта.</p>
<p>Лк4 "Пошкодження гомілки, гомілково-стопного суглобу, стопи. Остеохондроз хребта." (денна)</p> <p>Пошкодження гомілки, гомілково-стопного суглобу, стопи. Остеохондроз хребта.</p>
<p>Тема 5. Політравма. Лікувальна тактика. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи.</p>
<p>Лк5 "Політравма. Лікувальна тактика. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи." (денна)</p> <p>Політравма. Лікувальна тактика. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи.</p>
<p>Тема 6. Особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого. Схема написання історії хвороби ортопедо-травматологічного хворого.</p>
<p>Пр1 "Особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого. Схема написання історії хвороби ортопедо-травматологічного хворого" (денна)</p> <p>.</p>
<p>Тема 7. Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток.</p>
<p>Пр2 "Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток." (денна)</p> <p>Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток. Механізм виникнення типових видів переломів кісток. Класифікація переломів. Діагностика переломів кісток кінцівок, грудної клітки, хребта і таза. Надання першої медичної і першої лікарської допомоги при переломах. Загальні закономірності процесу репаративної регенерації. Основні принципи лікування. Фіксаційний, екстензійний, оперативний і компресійного-дистракційний методи лікування. Показання до лікування в амбулаторних і стаціонарних умовах. Поняття про зрощення перелому, відновлення функції кінцівки і відновлення працездатності.</p>
<p>Тема 8. Травматичні вивихи.</p>
<p>Пр3 "Травматичні вивихи." (денна)</p> <p>Травматичні вивихи. Пошкодження м'яких тканин плеча - м'язів, сухожиль, нервів. Клініка, діагностика, лікування. Класифікація</p>
<p>Тема 9. Пошкодження грудної клітки та надпліччя.</p>

Пр4 "Пошкодження грудної клітки та надпліччя." (денна)

Пошкодження грудної клітки та надпліччя. Механізм переломів грудини. Типове зміщення. Ускладнення перелому грудини - травма органів середостіння. Клініка, діагностика. Лікування переломів грудини. Лікування забитих місць і розривів серця. Пошкодження ребер - ізольовані, множинні і викончасті (стулчасті). Механізм, діагностика, лікування. Ускладнені переломи ребер - пошкодження плеври і легенів при травмі грудей. Пневмоторакс при закритій травмі грудей - клапанний і закритий. Гемоторакс. Механізм розладу зовнішнього дихання. Плевропульмоний шок. Надання першої лікарської допомоги. Принципи лікування. Вивихи акроміального кінця ключиці - класифікація, клінічна картина, діагностика, консервативні і оперативні методи лікування. Вивих стернального кінця ключиці - механізм ушкодження, діагностика, лікування. Перелом акроміального кінця ключиці - діагностика, лікування. Перелом діафіза ключиці - механізм перелому, типове зміщення, діагностика, методи лікування. Переломи лопатки - класифікація, діагностика, механізм пошкодження, лікування.

Тема 10. Пошкодження плеча.

Пр5 "Пошкодження плеча." (денна)

Пошкодження плеча. Пошкодження м'яких тканин плеча - м'язів, сухожиль, нервів. Клініка, діагностика, лікування. Класифікація ушкоджень проксимального метаепіфізу. Механізм переломів. Діагностика, лікування. Переломів діафізу плеча - особливості, діагностика, лікування. Надвиросткові переломи плеча, типи зміщення, можливі ускладнення, діагностика розгинальних і згинальних надвиросткових переломів плеча. Переломи надвиростків плеча. Лікування. Внутрішньосуглобні переломи дистального кінця плечової кістки - класифікація, діагностика, лікування. Переломи ліктьового відростка - механізм і варіанти перелому, діагностика, показання та методи консервативного і оперативного лікування. Переломи вінцевого відростка ліктьової кістки - діагностика, лікування. Переломи головки і шийки променевої кістки - механізм пошкодження, клініка, діагностика, лікування.

Тема 11. Пошкодження передпліччя.

Пр6 "Пошкодження передпліччя." (денна)

Пошкодження передпліччя. Переломи діафізів кісток передпліччя - особливості зміщення, діагностика, лікування. Ізольований перелом діафіза променевої кістки. Перелом ліктьової кістки з вивихом головки променевої кістки (перелом Монтеджа), перелом променевої кістки і вивих головки плечової кістки (перелом Галіаццо) - згинальний і розгинальний варіанти перелому, діагностика, методи лікування. Переломи променевої кістки в типовому місці (перелом Коллеса і перелом Сміта) - механізм перелому, діагностика, лікування.

Тема 12. Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті.

Пр7 "Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті." (денна)

Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті. Вивихи кісток зап'ястя (півмісяцевої, човноподібної, горохоподібної), вивих кисті - діагностика, лікування. Переломи кісток зап'ястя (човноподібної, півмісяцевої). Клініка, консервативний і оперативний методи лікування. Пошкодження зв'язок променевоzap'ястного суглоба. Гігроми суглобів зап'ястя. Пошкодження сухожилів згиначів і розгиначів пальців. Діагностика. Консервативне лікування. Пошкодження розгиначів пальців. Принципи оперативного лікування пошкоджень сухожилів в межах кістки. Сухожилльні шви. Тактика при одночасному пошкодженні сухожилів поверхневого і глибокого згиначів в межах пальця. Переломи п'ясткових кісток і фаланг пальців - діагностики, лікування, Перелом Беннета -діагностика лікування. Вивих п'ясткових кісток і фаланг пальців.

Тема 13. Пошкодження стегна.

Пр8 "Пошкодження стегна." (денна)

Пошкодження стегна.Класифікація пошкодження проксимального відділу стегнової кістки. Медіальні переломи шийки стегна - вальгусні і варусні переломи. Особливості перебігу репаративної регенерації при переломах шийки стегнової кістки. Клінічна діагностика переломів проксимального кінця стегнової кістки. Надання першої лікувальної допомоги. Сучасні методи лікування: оперативне лікування - метод вибору при лікуванні варусних переломів. Лікування вальгусних переломів (консервативне і оперативне). Міжвертлюговий і черезвертлюговий переломи стегна - механізм виникнення пошкодження, діагностика, консервативні і оперативні методи лікування. Переломи вертлюгів - діагностика, лікування. Переломи діафіза - особливості зміщення уламків при переломі у верхній, середній і нижній третині стегна; клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Консервативні і оперативні методи лікування переломів діафіза стегнової кістки.

Тема 14. Пошкодження колінного суглобу.

Пр9 "Пошкодження колінного суглобу." (денна)

Пошкодження колінного суглобу. Забій і гемартроз. Клініка. Лікування. Пошкодження бокових і хрестоподібних зв'язок, їх клінічна діагностика і сучасні методи лікування. Пошкодження менісків колінного суглоба, їх діагностика і лікування. Хвороба Гоффа. Розрив сухожилля прямого м'яза стегна і власної зв'язки наколінка. Переломи наколінка - варіанти перелому і механізм травми, клінічна картина, діагностика, методи консервативного і оперативного лікування. Внутрішньосуглобові переломи - переломи виростків стегнової та великогомілкової кісток і їх лікування.

Тема 15. Переломи гомілки.

Пр10 "Переломи гомілки." (денна)

Переломи гомілки. Пошкодження м'яких тканин гомілки - м'язів, ахіллового сухожилля, малогомілкового і великогомілкової нервів. Клініка, діагностика, методи лікування. Ізольовані діафізарні переломи кісток гомілки - механізм пошкодження, діагностика. Надання першої лікарської допомоги, лікування. Переломи обох кісток гомілки - клініка, особливості діагностики. Надання першої лікарської допомоги. Консервативні та оперативні методи лікування.

Тема 16. Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи.

Пр11 "Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи." (денна)

Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи. Розтягування і розриви зв'язок гомілковоступневого суглоба - диференціальна діагностика. Методи лікування. Переломи кісточок: переломи щиколоток в поєднанні з переломами переднього або заднього краю суглобової поверхні великогомілкової кістки; переломи щиколоток в поєднанні з ушкодженнями зв'язкового апарату гомілковоступневого суглоба і підвихи стопи - клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Сучасні методи лікування. Постачання ортопедичними виробами на період реабілітації. Переломи таранної кістки - діагностика, лікування. Переломи п'яtkової кістки - механогенез, клініка, діагностика і лікування. Підтаранний вивих стопи, його діагностика і лікування. Вивихи в суглобі Лісфранка, суглобі Шопара і їх лікування. Переломи плеснових кісток і фаланг пальців; вивихи пальців - клініка, діагностика. Надання першої лікарської допомоги. Лікування.

Тема 17. Пошкодження хребта.

Пр12 "Пошкодження хребта." (денна)

Пошкодження хребта. Поняття про передній і задній опорні комплекси хребта. Особливості нестабільних ушкоджень хребта. Ізольовані пошкодження надкістних і міжостистих зв'язок - механізм ушкодження, діагностика, лікування. Переломи поперечних і остистих відростків, дужок і суглобових відростків - діагностика, лікування. Пошкодження тіл хребців - механізм травми, "улюблена" локалізація ушкодження, діагностика, консервативні (функціональний, одномоментна репозиція, поступова репозиція) і оперативні (задня фіксація, заміна відділу хребця, спонділодез) методи лікування. Лікування ускладнених переломів тіл хребців - показання до декомпресивних операцій на хребті, профілактика пролежнів, контрактур і висхідної сечової інфекції; ортопедичне лікування, реабілітація і протезування.

Тема 18. Пошкодження тазу.

Пр13 "Пошкодження тазу." (денна)

Пошкодження тазу. Класифікація ушкоджень таза. Механізм різних варіантів ушкоджень. Клінічна картина при переломах таза без порушення безперервності тазового кільця, з порушенням безперервності тазового кільця і при переломах кісток таза з пошкодженням тазових органів. Сучасні методи діагностики. Допомога на догоспітальному етапі. Особливості перебігу шоку і його лікування у хворих з травмою таза. Консервативні і оперативні методи лікування хворих з різними типами переломів таза. Тривалість втрати працездатності, реабілітація.

Тема 19. Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Порушення постави. Сколіотична хвороба.

Пр14 "Вроджені деформації опорно-рухового апарату. "Порушення постави. Сколіотична хвороба."" (денна)

Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Етіологія вроджених деформацій, частота і профілактика. Принципи виявлення і раннього лікування. Вроджені деформації шиї - м'язова кривошия і кісткова кривошия, їх діагностика і лікування. Синдактилія, полідактилія. Природжений вивих стегна. Клініка, діагностика і лікування у хворих різних вікових груп. Вроджена клишоногість - клініка, діагностика і лікування в залежності від ступеня деформації і віку дитини. Порушення постави. Сколіотична хвороба. Поняття "постава". Види постави. Поняття "лордоз", "кіфоз", "сколіоз". Етіопатогенез, патоморфологія сколіотичної хвороби. Зміни у внутрішніх органах. Класифікація сколіозів. Клініка різних ступенів сколіозу. Перебіг захворювання, результати і ускладнення сколіотичної хвороби. Діагностика прогнозування перебігу. Принципи лікування хворих на сколіоз.

Тема 20. Набуті деформації стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії

Пр15 "Набуті деформації стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії" (денна)

Набуті деформації стоп. Анатомо-фізіологічні особливості стопи. Біомеханіка стопи. Участь м'язів стопи і гомілки в утриманні склепінь стопи. Етіологія і патогенез розвитку поздовжньої, поперечної плоскостопості і плоско-вальгусної стопи. Клінічні, рентгенологічні та біомеханічні методики виявлення статичних деформацій стоп. Консервативні та оперативні методи лікування сплюснення склепінь стопи. Відхилення великого пальця стопи назовні. Етіопатогенез. Перебіг захворювання. Клініка різних ступенів деформації. Методи консервативного та оперативного лікування. Молоткоподібні деформації пальців стопи і їх лікування. Види ортопедичного взуття та устілок-супінаторів, що застосовуються при статичних деформаціях стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії. Ампутації кінцівок. Поняття про реабілітацію. Поняття про ампутацію і екзартикуляцію. Раціональні рівні і методи ампутацій і екзартикуляцій. Принципи утворення ампутаційної кукси для раціонального протезування. Терміни протезування. Терміни протезування після ампутації верхніх і нижніх кінцівок.

Тема 21. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання

Пр16 "Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання" (денна)

Визначення поняття травматичного шоку. Частота і важкість шоку на війні і у мирний час. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез травматичного шоку. Клінічні прояви шоку при різних локалізаціях поранень. Комплексне лікування шоку. Сучасні методи корекції порушень гемодинаміки, дихання, обміну та нейроендокринних розладів. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій і екстремальних ситуацій. Рання профілактика шоку.

Тема 22. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання

<p>Пр17 "Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання" (денна)</p> <p>Синдром тривалого роздавлювання, етіологія, патогенез. Класифікація. Фази розвитку. Клініка. Залежність пошкодження тканини, сили і тривалості дії на них фактора роздавлювання. Сучасні методи лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Особливості лікування відкритих і закритих великих пошкоджень м'яких тканин з переломом і без перелому кісток.</p>
<p>Тема 23. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів</p>
<p>Пр18 "Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів" (денна)</p> <p>Частота і класифікація вогнепальних переломів кісток. Клініка і діагностика закритих і відкритих переломів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги. Вогнепальні поранення суглобів і кінцівок, їх класифікація. Загальні і місцеві клінічні прояви пошкоджень суглобів. Ускладнення при пораненні суглобів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги. Вогнепальні поранення кісті, ступні та їх лікування.</p>
<p>Тема 24. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів.</p>
<p>Пр19 "Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів." (денна)</p> <p>Поранення та пошкодження кровоносних судин, їх класифікація, клінічна картина і діагностика вогнепальних поранень великих кровоносних судин. Методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі у польових умовах та екстремальних ситуаціях. Транспортна іммобілізація при пошкодженнях кінцівок. Симптоми і діагностика пошкоджень нервів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги при пошкодженні нервів.</p>
<p>Тема 25. Підсумковий модульний контроль</p>
<p>Пр20 "Контрольний модуль." (денна)</p> <p>Контрольний модуль.</p>

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Самостійна робота при підготовці до практичних занять
НД2	Електронне навчання у системах (MIX СумДУ, Lectur.ED, Google Meet)
НД3	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД4	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові) та інструментальних (УЗД, КТ, рентгенографія) методів обстеження
НД5	Розв'язування ситуаційних задач
НД6	Навчання в симуляційному класі

НД7	Перегляд навчальних фільмів, презентацій.
НД8	Підготовка до практичних занять
НД9	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекції
МН2	Практичні заняття
МН3	Case-based learning (CBL).
МН4	Перехресна дискусія
МН5	Навчання на основі аналізу клінічного випадку, ситуації
МН6	Виконання ситуаційних задач
МН7	Навчання через дослідження.
МН8	Research-based learning (RBL).
МН9	Практичні демонстрації

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних soft skills: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Захист презентацій та рефератів
МФО2	Розв'язування ситуаційних завдань
МФО3	Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами
МФО4	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО5	Діагностичне тестування
МФО6	Розв'язування клінічних кейсів

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Загальний бал за поточну успішність з дисципліни
МСО2	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МСО3	Перевірка та оцінювання письмових завдань
МСО4	Оцінка практичних навичок
МСО5	Підсумковий модульний контроль

Контрольні заходи:

10 семестр		200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни		120
	оцінювання теоритичних знань та практичних навичок (максимальний бал)	120
МСО5. Підсумковий модульний контроль		80
	теоретична та практична частини модулю	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

10 семестр		200 балів
МСО1. Загальний бал за поточну успішність з дисципліни		120
	У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі із застосуванням платформи Mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet	120
МСО5. Підсумковий модульний контроль		80
	У випадку карантинних обмежень складання іспиту проводиться у дистанційному режимі із застосуванням Zoom, Google meet.	80

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні навчальні заняття, виконали програму навчання і набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали). Підсумковий модульний контроль проводиться шляхом написання письмової роботи, оцінки практичних навичок, співбесіди. Максимальна кількість балів за підсумковий модульний контроль (екзамен) – 80, з них: - письмова робота і тестування – 40

балів; - оцінка практичних навичок, співбесіда – 40 балів. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% балів (48 балів). Кількість балів RD, яку студент набирає з дисципліни визначається як сума балів з модулів дисципліни (рейтингових оцінок) і заохочувальних балів. Вивчаючи дисципліну, студент отримує бали як за оцінювання знань і вмінь, так і за додаткові види навчальної роботи (заохочувальні бали) визначені кафедрою: 1. За представлення наукової доповіді на конференціях – 10 балів; 2. За активну участь в роботі студентського наукового гуртка з ортопедії та травматології – 4 бали; 3. За виготовлення наочних навчальних посібників (стенди, таблиці, тощо) – 3 бали.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Медичні споруди/приміщення (клінічні бази -КНП ЦМКЛ СМР - Ортопедо-травматологічне відділення №1 та №2,травмпункт; КНП СОР «ОДКЛ» - ортопедичне відділення; Медичний Вертебрологічний центр)
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Лабораторне обладнання (хімічне, фізичне, медичне, матеріали та препарати тощо)
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН6	Симуляційний центр

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	В. Д. Шищук, А. М. Терехов, Шищук Д.В., Нурейн Мохамед, С.А. Крива Артрит: класифікація, діагностика, лікування.Навчальний посібник Суми : ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2018.104
2	Self-massage; Types and methods of execution: Tutorial/ Shyshchuk V.D., Terekhov A.N., Nurein M.N., Mrita E.G.- Суми: ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2021.-104р.
Допоміжна література	
1	Ортопедія і травматологія.Підручник / За ред. проф.О.М.Хвисюка. - Х., 2013. - 656с.
2	Переломи кісток нижньої кінцівки: клініка, діагностика, лікування, реабілітація: навчальний посібник/ В.Д.Шищук, А.М.Терехов,, Б.І.Щербак, Л.В.Томин.- Суми: ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2015.- 152с.
3	Тактична медицина: навчальний посібник/ В.Д.Шищук, С.І.Редько, М.М.Ляпа.- Суми: ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2016.-176 с.
4	В.Д. Шищук, Б. І. Щербак А. М. Терехов. Теорія та практика порівневої і постадійної реабілітації хворих на міжхребцевий остеохондроз. Навчальний посібник Суми : ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2016. – 148 с.

6	Сучасні методи лікування остеохондрозу шийного відділу хребта: методичні рекомендації = Modern methods of treatment of cervical spine osteochondrosis: guidelines / Укладачі: В. Д. Шищук, А. М. Терехов, Н. М. Нурейн, Е. Г. Мріта. Суми : СумДУ, 2020. 48 с.
7	Бур'янов О.А., Голка Г.Г., Климовицький В.Г. Травматологія та ортопедія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. 2019. 430с.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
денна форма навчання							
1	Історія ортопедії і травматології. Сучасні досягнення ортопедії і травматології. Принципи і сучасні методи лікування переломів кісток. Травматичні вивихи.	2	2	0	0	0	0
2	Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Вроджені вивихи стегна.	2	2	0	0	0	0
3	Пошкодження плеча, ліктьового суглобу, передпліччя. Пошкодження стегна, колінного суглобу.	2	2	0	0	0	0
4	Пошкодження гомілки, гомілково-стопного суглобу, стопи. Остеохондроз хребта.	2	2	0	0	0	0
5	Політравма. Лікувальна тактика. Вогнепальні ураження опорно-рухової системи.	2	2	0	0	0	0
6	Особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого. Схема написання історії хвороби ортопедо-травматологічного хворого.	4	0	2	0	2	0
7	Репаративна регенерація кісткової тканини. Сучасні принципи лікування переломів кісток.	4	0	2	0	2	0
8	Травматичні вивихи.	4	0	2	0	2	0
9	Пошкодження грудної клітки та надпліччя.	4	0	2	0	2	0
10	Пошкодження плеча.	5	0	2	0	3	0
11	Пошкодження передпліччя.	5	0	2	0	3	0
12	Пошкодження в ділянці зап'ястя і кісті.	4	0	2	0	2	0
13	Пошкодження стегна.	4	0	2	0	2	0
14	Пошкодження колінного суглобу.	4	0	2	0	2	0
15	Переломи гомілки.	4	0	2	0	2	0
16	Пошкодження гомілково-ступневого суглобу та стопи.	4	0	2	0	2	0

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
17	Пошкодження хребта.	4	0	2	0	2	0
18	Пошкодження тазу.	4	0	2	0	2	0
19	Вроджені деформації опорно-рухового апарату. Порушення постави. Сколіотична хвороба.	4	0	2	0	2	0
20	Набуті деформації стоп. Ампутації. Протезування в ортопедії	4	0	2	0	2	0
21	Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання	4	0	2	0	2	0
22	Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання	4	0	2	0	2	0
23	Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів	4	0	2	0	2	0
24	Вогнепальні ураження опорно-рухової системи. Вогнепальні і закриті пошкодження кінцівок і суглобів.	4	0	2	0	2	0
25	Підсумковий модульний контроль	2	0	2	0	0	0
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>90</i>	<i>10</i>	<i>40</i>	<i>0</i>	<i>40</i>	<i>0</i>

	<p>РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Травматологія і ортопедія»</p> <p>Ступінь вищої освіти Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл Спеціальність: освітня програма 222 Медицина: Медицина Рік навчання 2022 Семестр один семестр Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Дужий Ігор Дмитрович, Терехов Андрій Михайлович
Контактна інформація викладача	Терехов Андрій Михайлович trauma@med.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Щочетверга з 16.00 до 18.00 КНП ЦМКЛ СМР 2-й поверх учбова кімната №2 попередній запис: trauma@med.sumdu.edu.ua
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://meet.google.com
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/44c109eea72a20079421a1113e7941b42581825
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	Ел. адреса курсу ортопедії та травматології: trauma@med.sumdu.edu.ua
ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Політика щодо відвідування	До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види запланованої навчальної роботи, відпрацювали всі пропущені заняття до встановленого терміну.
Політика оцінювання	170-200 А 5 (відмінно) зараховано Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок 164-169 В 4 (добре) Вище середнього рівня з кількома помилками 140-163 С В загальному правильна робота з певною кількістю помилок 127-139 D 3 (задовільно) Непогано, але зі значною кількістю недоліків 120-126 Е Виконання задовольняє мінімальні критерії 70-119 Fx 2 (незадовільно) не зараховано Можливе повторне складання 0-68 F Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни

<p>Політика щодо дедайннів та перескладання</p>	<p>Заходи по перескладанню підсумкового семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не передбачені. У випадку, коли студент отримав незадовільну оцінку за ПМК, він повинен перескласти його у вигляді тестування. Максимальна оцінка, яку може отримати студент за ПМК - «3». Оцінка з дисципліни, яку студент отримує після перескладання ПМК, визначається як сума балів за поточну успішність та 48 балів за ПМК. У разі, коли студент не пересклав ПМК - друге перескладання проводиться у вигляді тестування в присутності комісії. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за ПМК - «3». Після другого перескладання ПМК всі поточні бали, які отримав студент з дисципліни, анулюються. Загальна оцінка за дисципліну, яку студент може отримати після 3-го перескладання ПМК не може бути більше «3», що відповідає 120 балам. Студент повинен перескласти ПМК до початку наступного семестру.</p>
<p>Політика щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.</p>
<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.</p> <p>У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті; - надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно; - не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення; - призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно; - відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
РН1	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД3, НД4, НД5	МН1, МН2, МН3, МН5, МН7	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН2	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД4, НД5, НД8	МН1, МН2, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН4	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН3	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД4, НД5, НД6, НД8	МН1, МН2, МН3, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН6	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН4	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД3, НД7, НД9	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН5	МСО2, МСО3
РН5	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД3, НД5	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2, МСО3
РН6	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД2, НД3, НД7	МН1, МН2, МН5, МН6, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2, МСО3
РН7	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД5, НД6, НД7	МН1, МН2, МН6, МН8, МН9	ЗН1, ЗН2, ЗН5, ЗН6	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН8	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД5, НД6, НД7	МН1, МН2, МН6, МН8, МН9	ЗН1, ЗН2, ЗН5, ЗН6	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН9	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД3, НД5, НД6, НД7, НД9	МН1, МН2, МН5, МН8, МН9	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН6	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН10	Пр1-Пр20	НД3, НД4, НД5, НД6	МН2, МН7, МН8, МН9	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН6	МСО2, МСО3, МСО4
РН11	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД5, НД7, НД8	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2, МСО3, МСО4, МСО5
РН12	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД5, НД7, НД8	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН5	МСО1, МСО2, МСО3, МСО5
РН13	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД2, НД3, НД4, НД9	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4	МСО2, МСО3, МСО5

Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
PH14	Пр1-Пр20	НД1, НД3, НД9	МН2, МН5, МН9	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2, МСО3, МСО4
PH15	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД1, НД4, НД5, НД7, НД9	МН1, МН2, МН3, МН4, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2, МСО3
PH16	Пр1-Пр20	НД1, НД2, НД5, НД7	МН3, МН4, МН7	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО2
PH17	Лк1-Лк5, Пр1-Пр20	НД3, НД4, НД5, НД7	МН1, МН2, МН5, МН6, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2, МСО3